

Nicolas Winding Refn

Et naturtalent i den unge generation. Den selvlærte Refn står for en personlig tone i den nye danske film med sine to eksplosive og dynamiske thrillers fra den københavnske underverden

Nicolas Winding Refn (f. 1971), siden barndommen kaldet Jang, er født ind i filmmiljøet som søn af filminstruktør Anders Refn og fotograf Vibeke Winding. Som otteårig flyttede han til New York med sin mor, hvor han indtog en overdådig dosis action- og horrorfilm i de skumle biografier omkring Times Square. Efter at have taget en HF-eksamen i København i 1987, tilbragte han et år på teaterskolen The American Academy of Dramatic Arts i New York. I starten af 1990'erne lavede han under mere private former kortfilm med titler som *Dark Hatred* (1993), *A Fistful of Bullets* og *Pusher* (begge 1995), film, hvor han skrev manuskript, instruerede, klippede og medvirkede. Via Jesper Jargil fik han arbejde som instruktør og klipper på en række Netto-reklamefilm, der efter Jargils koncept på nyskabende vis var lavet som dokumentariske testimonials i sort-hvid. Siden 1990 har han desuden fungeret som film scout for Camera Film under filmfestivalen i Cannes.

Farvel til Filmskolen. *Pusher* (1996), der i dag er solgt til over 50 lande, er Refns debut som spillefilminstruktør.

Produktionen startede som en 5 minutters film, der blev til med hjælp fra familie, venner og bekendte. Da den lokale tv-station TV-Stop i januar 1995 tog den på repertoiret, fik Balboa-produceren Henrik Danstrup øje på den og fik skaffet midler-

ne til at sætte spillefilmudgaven i produktion. Refn var på det tidspunkt startet på Filmskolens instruktørlinje, men valgte at droppe skolen og i stedet gå i gang med indspilningen af *Pusher*.

Inspirationen er ifølge Refn kommet fra film som John Hustons *Fat City* (1972), John Cassavetes' *The Killing Of A Chinese Bookie* (1973) og ikke mindst Scorseses *Taxi Driver* (1976) og *GoodFellas* (1990). *Pusher* følger syv dage af Vesterbro-pusheeren Franks nedtur. Frank (totalt overbevisende personificeret af Kim Bodnia) kommer for alvor til at skylde penge til sin jugoslaviske bagmand Milo pga. et 'bust'. Med Milos håndlangere i hælene forsøger Frank mere og mere desperat at skaffe midlerne til at få betalt sin gæld. Milo er uforglemmeligt spillet af Zlatko Buric, der her fik etableret sit ultimative 'perker'-image.

Pusher er skabt i en dokumentarisk low-key stil, hvor det håndholdte kamera er i konstant bevægelse og følger Frank med en stemning af dynamik og distance. Frank etableres i miljøet med en afslørende autenticitet og følelsesladet intensitet. Der er den narcissistiske Frank, der begynder dagen med en streg coke, gransker sig selv i spejlet og ignorerer den neutrotisk omsorgssøgende kæreste Vic på mobilen. Der er den legende Frank, der kærligt slås med sin makker på Spunk Bar – stedet hvor han to dage senere med et baseballbat smadrer ham. Og der er offe-

Bleeder (Foto: Casper Sejersen)

ret Frank, der trods sin selvforskyldte situation vækker vores medfølelse - ikke mindst da Milo med ordene "min ven Franke..." giver tegn til håndlangerne om at tortere Frank med elektriske stød i brystvorterne. Den ekstreme og smertefulde vibration i filmen understreges af den voldsomme håndtering af instrumenterne i musikken af Peter Peter, Kox Box og Düreforsøg. Dialogen er hip og miljøbevidst og giver den tunge historie en let og rammende humor.

Sidste udkørsel til Nørrebro. *Bleeder* (1999) tager ligesom *Pusher* udgangspunkt i marginaliserede storby-skæbner. Historien udspiller sig denne gang på Nørrebro. Leo (Kim Bodnia) og Louise (Rikke Louise Andersen) er installeret i en to-værelses slumlejlighed, der bliver en tikkende bombe, da Louise bliver gravid. Leo rystes ved udsigten til familieansvar og hjemmeliv, og da han overværer en skudepisode, kortslutter han. Her starter en uhyggelig kædereaktion af vold med udgangspunkt i afmagt, selvjustits og

hævn. Parallelt hermed skildres tilnærmelsen mellem videonorden Lenny (Mads Mikkelsen) og bogormen Lea (Liv Corfixen). Lea står i en grillbar, og Lenny arbejder i en videoboks i hvis baglokale en flok videofreaks samles til aftener i selskab med *The Texas Chain Saw Massacre* (1974, *Motorsavsmassakren*) og *Flesh for Frankenstein* (1974). Det skumle baglokale bliver således fikspunktet for disse skæbner. Lenny og Lea er søgende typer, men med en forankring i sig selv der får dem til at fremstå som filmens bud på håb. Det er fristende at tolke Lenny som instruktørens selvbiografiske udtryk, men Refn nægter i flere interviews, at dette skulle være tilfældet.

Bleeder er mere end en genrefilm, den har sit eget kunstneriske udtryk. Inspirationen til filmen har Refn fundet i kulturfatteren Hubert Selby Jr.s værk *Last Exit to Brooklyn* (1964). Historien fortælles i et til tider dvælende, poetisk billedsprog med en kortfattet dialog, en stilistisk leg, hvor de autentiske dialoger domineres af flot komponerede ekspressive billeder med

stærke farver. De fire farver rød, grøn, gul og blå anvendes i komplementære relationer og skaber en sær følelsesladet atmosfære. De rødtintede klip understreger vibrationen af smerte og aggression, ligesom den facetterede musik anvendes som sansestimulerende supplement.

Method Directing. Refn, der står som et naturtalent i nyskabende, grænseoverskridende historiefortælling og personschildring, har fået sine filmiske færdigheder ved at se og arbejde med film og video, ikke ved institutionel skoling. Når han forbereder sig på et filmprojekt, opsøger han det miljø, filmen skal skildre. I forbindelse med *Pusher* tilbragte han tid sammen med lokale pushere og fik kendskab

til personerne, jargonen og miljøets insidder-historier. Samme indfaldsvinkel anvender Refn i sin instruktion af skuespillerne. Efter Method Acting-principper fulgte Kim Bodnia f.eks. en pusher på tæt hold op til indspilningen af *Pusher*, ligesom Liv Corfixen tog arbejde i en grillbar i forbindelse med rollen i *Bleeder*.

For tiden er Refn, der er 'kreativ producer' på tv-thrilleren *De udvalgte* (13 afsnit, med Jens Dahl som hovedforfatter), i gang med thrilleren *Fear of the X*, der skal optages i Brasilien. Manuskriptet til den engelsksprogede film har Refn skrevet sammen med Hubert Selby Jr. For produktionen står det nye filmselskab NWR, som Refn har oprettet sammen med Henrik Danstrup.

Ea Kramer Hansen

Filmografi

- 1993 Dark Hatred (kort)
- 1995 Pusher (kort)
- 1995 A Fistful of Bullets (kort)
- 1996 Pusher
- 1999 Bleeder